

PRACOVNÍ LIST Důvěřuj, ale prověřuj.**Příliš důvěřivý dronte mauricijský: Blboun nejapný je smutným symbolem lidské hlouposti**

Příběh dronteho mauricijského, kterého lze bez rozpaků nazvat **ikonou** vyhynulých živočišných druhů, oficiálně skončil v roce 1681. Přestože v této době byla ochrana přírody ještě prázdným pojmem, stal se dronte navždy symbolem lidské bezohlednosti a nadřazenosti, která není spojena s převzetím odpovědnosti za vlastní konání

Poklidný život dronte mauricijského (*Raphus cucullatus*) v tropických pralesích na ostrově Mauricius přerušil v 90. letech 16. století příjezd Evropanů a zvířat, která s sebou lidé přivezli. **Téměř po celé století se pak dronte potýkal s nebezpečím, kterému v době rozkvětu své populace nemusel čelit, a nebyl proti němu nijak vybaven. Tito velcí ptáci zkrátka neznali predátory**, a proto neměli důvod před novými obyvateli ostrova prchat. Stali se tak nejen snadnou kořistí, ale i synonymem hlouposti.

Nelichotivé přezdívky dodo (*nekňuba, ťulpas*) a v češtině blboun nejapný, dostal kvůli mírumilovné povaze a nedostatku zkušeností s nepřáteli. **Pravda ovšem je, že velikost dronteho mozku zhruba odpovídala rozměrům lískového ořechu, takže jeho inteligence nepřevyšovala chytrost dinosaurů.** I tak malý mozek mu však plně stačil pro jednoduchý život v bezpečí ostrova.

Lidský zásah rozhodl

Dronte byl **fyziognomií** zcela přizpůsobený svému prostředí. Měl zakrnělá křídla, hnízdil na zemi a živil se pravděpodobně ovocem spadlým ze stromů, semeny a kořínky. **Nakolik se stal součástí jídelníčku evropských přistěhovalců, je dnes už těžké posoudit. Některé záznamy popisují drontí maso jako nechutné, jiné uvádí, že bylo sice tuhé, ale chuť mělo dobrou.** Hlavní příčinou vyhynutí tohoto asi metr vysokého a až 23 kg vážícího opeřence bylo rozvrácení mauricijského ekosystému lidskou činností, zejména kácením pralesa, a příchod psů, koček, prasat a opic, které si rády smlsly i na dronteho vejcích.

Pokud jde o dronteho vzhled, musíme se spoléhat na dobové ilustrace a popisy, podle nichž byl vytvořen co nejvěrnější model. K lepší představě nám pomáhají také kostry a části těla dochované v některých muzeích. **Tyto exempláře patří ve sbírkách k nejvzácnějším a navždy budou lidstvu připomínat, že vyhynutí druhu je téměř vždy dílem jeho zásahů do přírody.**

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations

Otázky k textu:

- 1) Jak zhruba velký byl dronteho mozek?
- 2) Čeho se stal tento pták symbolem?
- 3) Jak byl především rozvrácen mauricijský ekosystém?
- 4) Co bylo příčinou vyhynutí blbouna nejapného?